

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.167/2023/10.

A felperes:

Felperes1 (Cím2)

A felperes képviselője:

Földesi-Herpai Ügyvédi Iroda (dr. Földesi Csaba, Cím6)

Az alperes:

Alperes1 (Cím1)

Az alperes képviselője:

Jogtanácsos neve1 és Jogtanácsos neve2 kamarai jogtanácsosok

A per tárgya:

jogalap nélküli gazdagodás

Az elsőfokú bíróság és fellebbezett határozata:

Veszprémi Törvényszék 7.P.20.441/2023/3. számú ítélete

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

alperes 4. sorszámú beadványa

Ítélet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy a 4.373.390,- (négymillió-háromszázhetvenháromezer-háromszázkilencven) Ft tőke után az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű 2015. május 30-tól járó késedelmi kamatfizetési kötelezettség 2018. január 17-ig bezárólag terheli az alperest.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 377.271,- (háromszázhetvenhétezer-kettőszázhetvenegy) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 1.051.000,- (egymillió-ötvenegyezer) Ft fellebbezési illetéket az Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felülbírálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2008. december 19-én az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága 5.3.3.2.2. Falmegújítás és fejlesztés intézkedésére, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 135/2008 (X.18.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) szerinti feltételekkel támogatási kérelmet nyújtott be az első fokon eljáró alperes jogelődjéhez, a hivatal1hoz. A Igazgatóság1 2009. október 16-án kelt 208/1901/1/9/2009. számú határozatával (ún. támogatási határozat) helyt adott a felperes támogatási kérelmének és 13.311.621 Ft (utófinanszírozott) nettó támogatási összeget állapított meg. A projekt megvalósulását és helyszíni ellenőrzést követően az alperes jogelődje 2011. május 5-én kelt 208/1901/1/18/2009. számú határozatával helyt adott a felperes kifizetési kérelmének és 13.137.619 Ft támogatási összeget állapított meg (ún. kifizetési határozat).

[2] Az hivatal2 (hivatal2 röviden) által végzett vizsgálat alapján készült zárójelentésre tekintettel az alperesi jogelőd a 2014. augusztus 11-én kelt 208/1901/1/19/2009. számú határozatával a kifizetési kérelemnek helyt adó határozatot visszavonta, a felperes kifizetési kérelmet elutasította és megállapította, hogy 13.137.619 Ft támogatási összeget jogosulatlanul vette igénybe. Kötelezte ezen összegnek a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamattal növelt visszafizetésére. Továbbá a 208/1901/1/20/2009. számú határozatával a támogatási határozatot is visszavonta, a felperes támogatási kérelmét elutasította és megállapította, hogy a felperes támogatási jogosultsága megszűnt. Határozatát a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: MVH Eljárási törvény) 57. § (1) és (3) bekezdése, 69. § (5) bekezdésére, valamint a Bizottság 2011. január 27-i 65/2011/EU Rendelete (a továbbiakban: 65/2011. EUR.) 4. Cikk (8) bekezdésére és 5. Cikk (1) bekezdésére alapítva azzal indokolta, hogy az hivatal2 röviden jelentés alapján visszaélés történt, mert az árajánlatokon a tényleges piaci árnál magasabb összegek szerepeltek. A felperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Miniszterelnökséget vezető Miniszter 2015. január 14-én kelt ügyszám5 és JHÁT-JF/171/2 (2015) számú határozataival mindkét elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[3] A felperes az általa indított közigazgatási perben kérte a végrehajtás felfüggesztését is, de mivel a másodfokú hatóság a keresetleveleket késedelmesen továbbította a bíróságra, a kérelme nem került elbírálásra. Ezért a felperes 2015. május 29-én 13.137.619 Ft támogatási összeget és 4.373.390 Ft kamatot, összesen 17.511.009 Ft-ot az alperesnek átutalt.

[4] A támogatási és a kifizetési határozatok felülvizsgálata iránt indított és egyesített közigazgatási perben a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. április 6-án kihirdetett 3.K.27.178/2015/12. számú ítéletével elutasította a felperes kereseteit.

[5] A felperes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárásban a Kúria a 2017. június 13-án kelt Kfv.IV.35.543/2016/5. számú ítéletével a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét és a Miniszterelnökséget vezető Miniszter határozatait az elsőfokú közigazgatási határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte. Megállapította, hogy jogsértően nem került értesítésre a felperes, nem volt nyilatkozási lehetősége, valamint önmagában az hivatal2 röviden zárójelentésre és valószínűsített magatartásokra nem lehet döntést alapítani, különösen mivel a zárójelentés a felperesre vonatkoztatható konkrétumot nem tartalmaz. Előírta az eljárási szabályok betartásával tételes bizonyítás lefolytatását és ellenbizonyítás lehetőségének biztosítását.

[6] A felperes 2017. augusztusában és októberében is felszólította az alperest a 2015. május 29-én megfizetett összesen 17.511.009 Ft visszafizetésére. Ennek eredménytelensége miatt 2017. december 20-án nyújtott be keresetlevelet az elsőfokú bíróságon ezen összeg és 2015. május 30-tól járó kamatainak megfizetése iránt közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:548. §-a alapján.

[7] Az alperes – a Kúria ítélete alapján a kifizetési kérelem tárgyában lefolytatott új eljárásban – 2017. december 21. napján meghozott 258/5901/5/6/17. számú határozatával megállapította, hogy a felperes a kifizetési határozatban igénybe vett támogatást, 13.137.619,- Ft-ot intézkedésben való jogosultalan részvétel jogcímen jogosulatlanul vett igénybe. Ennek visszafizetése megtörtént, ezért pénzügyi teljesítést nem igényel. A 4.373.390 Ft kamatot 2018. január 17-én visszafizette a felperesnek a Kúria 1/2016. közigazgatási elvi határozatára és a 65/2011/EUR 5. cikk 2. pontjára tekintettel.

[8] A felperesi fellebbezés alapján az Agrárminisztériumot vezető miniszter, mint másodfokú hatóság a 2019. május 7-én kelt ügyszám9 számú határozatával az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására utasította. Megállapította, hogy az elsőfokú hatóság nem tett eleget a Kúria határozatában előírtaknak.

[9] A másodfokú hatóság által elrendelt új eljárásban az alperes határozatot azóta sem hozott és nem állapítható meg, hogy intézkedett volna. A felperes közigazgatási mulasztási pert is indított az alperes ellen 2022. január 18-án, amelyben azonban a Fővárosi Törvényszék 106.K.700.238/2022/8 számú végzésével a keresetlevelet visszautasította arra tekintettel,

hogy az alperes ügyintézési határideje 2019. augusztus 21-én járt le, így a mulasztási per megindítására vonatkozó 1 éves keresetindítási határidő 2020. augusztus 21-én eltelt.

[10] Az elsőfokú bíróság a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult per tárgyalását 2018. szeptember 12-én 7.P.21.385/2017/13. sorszámú végzésével felfüggesztette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakba: rPp.) 152. § (1) bekezdése alapján az alperes 2017. december 21-én meghozott határozatával szembeni fellebbezés, illetve esetleges közigazgatási per jogerős elbírálásáig. A Győri Ítéltábla Pkf.25.804/2028/2. számú végzésével jogerőre emelkedett felfüggesztő végzés értelmében a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti felelősségi alakzat alapján a kártérítési felelősség megállapításának anyagi jogi feltétele az is, hogy a kár rendes jogorvoslattal, továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható. Ezen feltétel a folyamatban levő közigazgatási eljárás, illetve esetlegesen azt követő közigazgatási per jogerős befejezéséig nem állapítható meg. A közigazgatási eljárás kimenetele ezért a kártérítési per előkérdését képezi.

[11] Mivel a másodfokú hatóság által 2019. május 7-én megsemmisített elsőfokú határozat óta eltelt mintegy 4 év alatt sem intézkedett és hozott határozatot az alperes, a felperes a felfüggesztés megszüntetése érdekében 2023. június 29-én keresetváltoztatással élt. Az elsőfokú bíróság 2023. július 3-án 7.P.21.385/2017/41. számú végzésével megszüntette a felfüggesztést és az eljárás folytatását elrendelte. Nem fellebbezhető végzésének indokolásában rögzítette, hogy a keresetváltoztatásra tekintettel a közigazgatási eljárás kimenetele már nem képezi a per előkérdését.

A kereset és ellenkérelem

[12] A felperes a megváltoztatott és a felfüggesztés megszüntetését követő tárgyaláson fenntartott keresetében az alperest a Ptk. 6:579. §-a alapján jogalap nélküli gazdagodás címén 13.137.619,- Ft tőke és annak 2015. május 30-tól a kifizetés napjáig járó kamata, továbbá 4.373.390,- Ft-nak 2015. május 30-tól 2018. január 17-ig járó kamata megfizetésére kérte kötelezni.

[13] Kiemelte, hogy a támogatás jogosulatlan felhasználását jogerősen megállapító és visszafizetésre kötelező jogerős hatósági határozat nincs. Álláspontja szerint emellett az alperesnek a jogosultsága gyakorlására és a támogatás visszakövetelésére rendelkezésre álló jogvesztő határidő is eltelt. Az elévülési időt megszakító, hatáskörrel rendelkező hatóság részéről eljárást felfüggesztő határozat büntetőeljárás indítása miatt nincs és nem is volt. Az alperes úgy tartja magánál a felperesi követelés összegét, hogy nincs visszafizetésre kötelező határozat, vagyis nincs olyan jogalap, amely miatt azt jogszerűen tartja magánál.

[14] Az elsőfokú bíróság az alperessel 2023. július 17-én közölte a felfüggesztés megszüntetését és a megváltoztatott keresetet. Egyidejűleg 15 napos határidővel felhívta az alperest azzal szemben ellenkérelem előterjesztésére; figyelmeztette, hogy ennek elmulasztása esetén úgy tekinti, hogy módosított keresetet nem vitatja. Az alperes a megadott határidőben nyilatkozatot nem tett, ellenkérelmet nem adott elő és a 2023. október 18-án megtartott tárgyaláson nem jelent meg.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai

[15] Az elsőfokú ítélet kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 13.137.619 Ft-ot és annak 2015.05.30-tól a kifizetésig járó, és 4.373.390 Ft tőkének „2015.05.30-tól a kifizetésig járó”, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatát, valamint 754.542 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 1.050.700 Ft illeték az Állam terhén marad.

[16] Indokolásában rögzítette, hogy a keresetváltoztatást követően a felfüggesztés nem volt indokolt, mert a közigazgatási eljárás kimenetele kizárólag a kártérítési kereset elbírálásának képezte anyagi jogi feltételét és eljárásjogi előkérdését. A jogalap nélküli gazdagodás visszatérítés iránti kereset elbírálásának az nem jelentette akadályát. Rögzítette, hogy az alperes felhívás és figyelmeztetés ellenére ellenkérelmet nem adott elő, a tárgyaláson nem jelent meg, ezért az rPp. 141. § (6) bekezdése alapján nyilatkozatának bevétele nélkül határozott.

[17] A módosított kereset kapcsán azt vizsgálta, az alperes rendelkezik-e érvényes jogcímmel a támogatási összeg visszatartására. A csatolt okiratok bizonyítják, hogy a támogatás összege az alperes kifizetési határozata alapján került a felperes vagyonába, majd onnan a visszavonásáról és visszafizetésre kötelező határozat alapján vissza az alpereshez. A Kúria ítéletével a közigazgatási határozatokat hatályon kívül helyezte, ezzel az alperesnek megszűnt a jogalapja arra, hogy a támogatás összegét magánál tartsa. A Kúria döntése óta eltelt több mint hat évben sem született olyan – hatályon kívül nem helyezett – közigazgatási határozat, mely a felperes támogatási, kifizetési kérelmének helyt adó határozatot megváltoztatta és a felperest a támogatás visszafizetésére kötelezte. Egy felfüggesztett közigazgatási eljárás önmagában nem jelent jogalapot arra, hogy a Kúria által megsemmisített határozat alapján a felperes által az alperesnek megfizetett támogatást az alperes megtartsa. A támogatás visszakövetelése iránti jog elévülésének kérdését nem vizsgálta, mivel az a közigazgatási eljárás tárgyát képezheti.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[18] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte az rPp. 252.§ (2) és (3) bekezdése alapján.

[19] Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy a közigazgatási eljárás kimenetele a jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése iránti kereset elbírálásának nem jelenti akadályát. Hangsúlyozta, hogy a másodfokú hatóság az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A közigazgatási eljárás jogerősen nem zárult le, ezért a felfüggesztés oka változatlanul fennáll. A felfüggesztés indokoltságán nem változtat az a tény, hogy a felperes követelésének jogcímét jogalap nélküli gazdagodásra módosította. Álláspontja szerint ugyanis elsőként azt kell megállapítani, hogy a felperes a támogatás igénybevétele jogosult volt-e, vagy esetleg azt jogosulatlan részvétel jogcímén visszafizetni köteles. Az ennek megállapítására vonatkozó közigazgatási eljárás jelenleg is folyamatban van, mely az hivatal2 röviden feljelentés nyomán indult büntetőeljárás miatt nem

zárulhatott le. A r.Pp. 152.§ (1) bekezdése alapján ezért szerinte a peres eljárás felfüggesztése mindaddig indokolt, ameddig a per tárgyát képező támogatási összeg jogi sorsa jogerős hatósági/bíróági határozat alapján el nem dől.

[20] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet alapján az alperesnek egy olyan támogatási összeget kellene kifizetnie a felperesnek, mely korábbi hatósági határozattal megállapítottan jogosulatlanul került igénybevételre, sőt az ügyben büntetőeljárás is folyamatban van. Emiatt valós a kockázata annak, hogy a felperesnek nem járó támogatási összeg kerül kifizetésre, mely súlyos jogsérelmet jelent mind az alperesre, mind az uniós pénzügyi érdekekre nézve. Álláspontja szerint csak akkor lehet jogszerűen a perbeli támogatási összeget a felperesnek kifizetni, ha a hivatkozott büntetőeljárás lezárultát követő közigazgatási eljárásban született döntés nyomán az kerül megállapításra, hogy a támogatás igénybevételével összefüggésben szabálytalanság nem történt és a támogatás összege jogszerűen megilleti a felperest.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy az alperes fellebbezésében lényegében az eljárás felfüggesztésének megszüntetését sérelmezi, mivel álláspontja szerint a jogalap nélküli gazdagodás tárgyában is csak a büntető és közigazgatási eljárás jogerős befejezését követően hozható ítélet. A felfüggesztést megszüntető végzéssel szemben ugyan nem volt helye fellebbezésnek, de az alperesnek lett volna lehetősége írásban vagy a tárgyaláson a megváltoztatott keresettel szemben ellenkérelmet előterjeszteni, az eljárási szabálysértéssel kapcsolatos kifogását és jogi érveit előadni. Ezt azonban elmulasztotta, noha a bíróság őt szabályszerűen tájékoztatta, felhívta és figyelmeztette.

[22] Hangsúlyozta, hogy a felfüggesztési okként hivatkozott „folyamatban” lévő közigazgatási eljárás a Kúria 2017. június 13-i hatályon kívül helyező határozata alapján több, mint 6 éve van folyamatban, mely időtartam alatt csupán egy ismét hatályon kívül helyezett elsőfokú határozat született és az új eljárásra kötelezés óta, 2019. május 7. óta eltelt csaknem 5 év alatt sem hozott az alperes döntést és egyéb intézkedést sem tett. Az alperes által hivatkozott hivatal² röviden feljelentés nyomán indult büntető eljárást illetően pedig kiemelte, hogy sem fellebbezésében, sem az elsőfokú eljárásban nem adta elő az eljárás azonosító adatait, nem kérte iratainak beszerzését. A felperes az ellene indult büntető eljárásról nem tud, tudomása szerint az hivatal² röviden a felperes projektjét sosem vizsgálta. Azt csak az alperes vizsgálta és rendben találta.

[23] Az összeg felperesnek való kifizetésével okozott jogsérelmet illetően kiemelte, hogy a támogatási döntés alapján a felperesnek szabályszerűen kifizetett összeg visszafizetése és alperes általi megtartása a felperesnek is jogsérelmet okoz immár több, mint 6 éve, hisz ezalatt az alperes döntést nem hozott, a felperes megkereséseire nem reagált. A bíróságnak pedig nem az esetleges érdeksérelmek alapján kell döntenie, hanem azt kell vizsgálni, hogy a közigazgatási eljárásban született-e olyan döntés, amely alapján az alperes a támogatási összeget visszatarthatja. Mivel ilyen határozat nincs, az alperesnek azt vissza kell fizetni.

Az ítéltábla döntése és indokai

[24] A fellebbezés nem alapos.

[25] Az alperes fellebbezési kérelme kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult. Az irányadó gyakorlat szerint (Kúria Pf.I.24.685/2016. - közzé téve: BH20216. 283.) ez akkor lehetséges, ha a fél által hivatkozott jogszabálysértés jellege miatt nincs lehetősége a másodfokú bíróságnak az elsőfokú ítélet megváltoztatására. Hatályon kívül helyezésre az alperes által hivatkozott rPp. 252. § (2) bekezdése alapján akkor van lehetőség, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges az elsőfokú tárgyalás megismétlése, kiegészítése; míg az rPp. 252. § (3) bekezdése alapján akkor, ha a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű vagy teljes megismétlése, illetve kiegészítése szükséges.

[26] Az rPp. 252. § (3) bekezdésének alkalmazását megalapozó körülmény nem áll fenn. Az elsőfokú eljárásban bizonyítási eljárás nem folyt és a felek egyike sem terjesztett elő bizonyítási indítványt. Emellett bizonyításnak az rPp. 163. § (1) bekezdése alapján a per eldöntése érdekében szükséges tények megállapítása végett van helye. Az alperes azonban az elsőfokú bíróság rPp. 141. § (2) bekezdésén alapuló felhívása ellenére a megváltoztatott keresettel szemben az rPp. 139. § második mondatában foglalt kötelezettsége ellenére ellenkérelmet, a védekezése alapjául szolgáló tényeket sem adott elő, bizonyítékot vagy bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az rPp. 141. § (6) bekezdésének megfelelően hozta meg határozatát (ún. mulasztási ítélet) az alperes előadásának, előterjesztésének további bevárása nélkül. Nem volt olyan tény és bizonyítás (és ilyet a fellebbezésben sem jelölt meg az alperes), amelynek lefolytatása érdekében az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására való utasítása lenne szükséges.

[27] Az rPp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását megalapozó lényeges eljárási szabálysértésként az alperes az rPp. 152. § (1) bekezdésének megsértését állította. Álláspontja szerint a folyamatban lévő közigazgatási eljárás jogerős befejezéséig a tárgyalást fel kellett volna függeszteni, mivel abban az eljárásban dől el, hogy a támogatási összeg jogszerűen megillette-e a felperest. Az alperes által hivatkozott rPp. 152. § (1) bekezdése értelmében a tárgyalás akkor függeszthető fel, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás közigazgatási vagy büntetőbírói hatáskörbe tartozik. Ha a közigazgatási eljárás még nincs megindítva, az eljárás megindítására megfelelő határidőt kell tűzni; e határidő eredménytelen letelte után a tárgyalást folytatni kell.

[28] Az ítéltábla e rendelkezéssel kapcsolatban rámutat a következőkre: Egyrészt felfüggesztésnek csak akkor van helye, ha a polgári perben elbírálandó kérdések szempontjából előkérdésnek minősül a közigazgatási eljárás tárgyát képező kérdés mikénti eldöntése. Célszerűségi szempontok, például a bizonyítási eljárásban mutatkozó átfedések, a kereset vagy védekezés körében felhasználható esetleges tények felderítése azonban nem szolgálhat a felfüggesztés indokául. Másrészt felfüggesztésre csak olyan eljárás miatt kerülhet sor, amely érdemben ténylegesen folyamatban van. Sőt abban az esetben, ha közigazgatási eljárás nem indul, illetve nincs folyamatban, a bíróságnak a polgári pert a közigazgatási döntés nélkül kell elbírálni. Ezzel összefüggésben ki kell emelni, hogy az rPp. 4. § (1) bekezdése alapján a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. Harmadrészt a törvény alapján a polgári bíróságnak a mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a közigazgatási eljárásban hozható döntést igényli-e, bevárja-e. A felfüggesztésről a bíróság – kérelem hiányában is – akár hivatalból is rendelkezhet, ha megítélése szerint ennek törvényi feltételei fennállnak és azt indokoltnak tartja.

[29] A fenti szempontokból vizsgálva a jelen pert először is azt kell kiemelni, hogy az alperes elmulasztotta a megváltoztatott, jogalap nélküli gazdagodás címén érvényesített felperesi igénnyel szemben ellenkérelmét, az azzal szembeni érdemi védekezése alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat előadni. Ezért nem volt a polgári perben vitás előkérdés és az rPp. 141. § (6) bekezdése alapján az alperes nyilatkozatának további bevétele nélkül kellett az elsőfokú bíróságnak a polgári perben érdemi határozatát meghoznia.

[30] Emellett nem tekinthető folyamatban lévő eljárásnak sem az alperes által hivatkozott közigazgatási eljárás. Az alperes maga sem cáfolta azt a felperesi állítást, hogy az elsőfokú határozat második hatályon kívül helyezése óta, 2019. májusától eltelt csaknem 5 éve a másodfokú hatóság által előírt bizonyítási eljárás lefolytatása és újabb határozat meghozatala érdekében intézkedések nem történtek. Az alperes saját előadása szerint lényegében várja – az állítása szerint folyamatban lévő – nyomozati eljárás befejeződését, amelyről még azt sem lehet megállapítani, hogy egyáltalán valóban van-e ilyen eljárás folyamatban, és ha igen, az érinti-e a felperes projektjét. A felfüggesztés egyébként is bírói mérlegelés körébe tartozik, ennek mellőzése önmagában nem minősül az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértésnek és nem lehet alapja az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének (BH1997. 341.). Az adott esetben pedig helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor egy lényegében évek óta álló, belátható időn belül az érdemi befejezés reális lehetőségét nem mutató eljárás (jogerős) lezárulását nem várta be az érdemi döntéssel.

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletéből ugyanakkor kitűnik, hogy hivatalból vizsgálta a felfüggesztés kérdését és azt mellőzte, bár ennek indokát nem adta ítéletében. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes felfüggesztés iránti kérelmet és erre vonatkozó jogi okfejtést sem terjesztett elő. Az alperes fellebbezésében a felfüggesztés indokoltságát illetően előadott jogi érvelést az ítéltábla vizsgálta, de azt megalapozatlannak találta.

[32] Tévesen hivatkozott arra az alperes, hogy a per eldöntésének előkérdése a közigazgatási eljárás eredménye, mert szerinte a perben a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránti igényről való döntés során azt kell vizsgálni, hogy a felperes a támogatás igénybevitelére jogosult volt-e vagy „esetleg” azt jogosulatlan részvétel jogcímén visszafizetni köteles. Ez ugyanis a közigazgatási eljárás tárgya, amelyben az a kérdés *igénnyel közigazgatási határozatot*, hogy az alperest megillette-e a támogatás *visszakövetelésének a joga*. A Ptk. 6:579. § (1) bekezdése viszont akként rendelkezik, hogy aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni. A jogalap nélküli gazdagodás intézményének lényege, hogy a felek jogviszonyában alkalmazandó szabályok a felek közti vagyonmozgásra, vagyoneltolódásra nem adnak jogi alapot, azaz a gazdagodó félnek nincs vagy megszűnt az alanyi joga a javára jelentkező vagyoni előny megszerzésére vagy megtartására (ún. tartozatlan vagy okafogyottá vált fizetés). Ebből következően a polgári perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által 2015. májusában az alperes vagyonába átutalt összeg *megtartására* az alperesnek a felekre irányadó jogszabályi rendelkezések alapján van-e jogi alapja, azzal a felperes tartozik-e az alperesnek.

[33] A közigazgatási eljárás tárgyát illetően rámutat az ítéltábla, hogy az alperes 2009-ben az ún. támogatási határozatával a felperes támogatási kérelmének helyet adott, majd 2011-ben az ún. kifizetési határozatával a kifizetési kérelmének is helyet adott. Ezek alapján

vált a felperes jogosulttá a támogatási összegre és került az a vagyonába; e határozatok a felperes megváltoztatott keresetének előterjesztésekor változatlanul fennálltak, mivel nincs olyan közigazgatási határozat, amely azokat megváltoztatta volna. A közigazgatási eljárás tárgya az, hogy az alperest megilleti-e a megítélt támogatás visszakövetelésének joga. Az intézkedésben való jogosulatlan részvétel jogkövetkezménye, szankciója a perbeli időszakban hatályos MVH Eljárási törvény 69. § (5) bekezdése alapján a támogatás kamattal növelt összegének visszafizetési kötelezettsége. Am a 69. § (8) bekezdése alapján *az intézkedésben való jogosulatlan részvételt megállapító határozat jogerőre emelkedésével szűnik meg az ügyfél intézkedésben való részvételhez fűződő jogosultsága*. Intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására a jogosultságot megállapító határozat közlésétől számított öt éven belül van lehetőség (főszabály szerint). Az intézkedésben való *jogosulatlan részvétel megállapításához fűződő jogot a hatóság* – az irányadó elévülési határidőn belül – a korábbi jogosultságot érintő *saját határozatának megváltoztatásával, az MVH Eljárási törvény 57. § (3) bekezdés szerinti visszavonásával, módosításával gyakorolja* (KGD2019. 85., EBH2019. K.1.): nevezetesen a korábbi határozatainak visszavonása mellett a támogatási, kifizetési kérelmet elutasító és visszatérítésre kötelező határozat meghozatalával. Az ügyfél alperes felé való tartozását *e jogerős határozatok keletkeztetik*.

[34] Ebből következően a korábbi határozatot visszavonó és a felperes kérelmét elutasító, őt visszatérítésre kötelező határozat hiányában a felperes nem tartozik az alperesnek visszatéríteni az elnyert támogatást; akkor sem, ha azt esetleg egyébként valóban jogosulatlanul vette igénybe. Ezzel összhangban mondta ki a Kúria az EBH2016. K.1. számú elvi jelentőségű határozatában (Kúria Kfv.35.181/2015/7.), hogy a jogosulatlanul igénybe vett támogatás nem azonos a polgári jog területére tartozó jogalap nélküli gazdagodással, arra a 65/2011. EUR és az MVH Eljárási törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A (hatósági határozattal megállapított) jogosulatlanul igénybe vett támogatási összeg visszatérítése esetén pedig késedelmi kamatot nem a támogatásnak az ügyfél számláján való jóváírás időpontjától, hanem a 65/2011. EUR 5. Cikk 2. pontja alapján a *visszafizetésre kötelezést elrendelő határozattól kell fizetni*.

[35] Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy eljárási jogszabálysértés nélkül és – az ellenkérelem és fellebbezés korlátai között maradó felülbírálat keretében – érdemben helyesen marasztalta az elsőfokú bíróság az alperest, ezért az elsőfokú ítéletet az rPp. 253. § (1)-(3) bekezdései alapján helybenhagyta. Észlelte azonban, hogy a 4.373.390,- Ft összegű felperesi követelés után igényelt kamatfizetési időszakot az elsőfokú bíróság ítéletének [9] bekezdésében ugyan helyesen ismertette, ám a rendelkező részben a 2018. január 17-i záró időpont feltüntetése elmaradt, ezért azt az ítéltábla pótolta.

[36] A másodfokú eljárásban pervesztes alperes az rPp. 239. §-a folytán alkalmazandó rPp. 77. § és 78. § (1)-(2) bekezdése alapján viseli a másodfokú eljárással felmerült költségeit és köteles a felperes ügyvédi képviselőjével felmerült másodfokú perköltségét megtéríteni. Ennek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *b*) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg az Áfát is magába foglaló 377.271,- összegben. A feljegyzett fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Győr, 2024. február 28.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

Dr. Sarmon Hedvig

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró